

07.10.2024

Asia/4

§ 606

V 6.11.2024, Pitäjänmäen asemanseudun asemakaavan muutos (nro 12602)

HEL 2016-009018 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Minja Koskelan ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12602 kartta, päivätty 12.5.2020, muutettu 23.10.2020 ja 20.4.2021
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12602 selostus, päivätty 12.5.2020, muutettu 23.10.2020 ja 20.4.2021, päivitetty Kylk:n 20.4.2021 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 12.5.2020, täydennetty 13.4.2021 ja asukastilaisuuden (6.3.2020) muistio
- 4 Muistutukset
- 5 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 46. kaupunginosan (Pitäjänmäki, Reimarla, Pitäjänmäen yritysalue) katu- ja liikennealueiden asemakaavan muutoksen 12.5.2020 päivätyn ja 23.10.2020 sekä 20.4.2021 muutetun piirustuksen nro 12602 mukaisena ja asemakaavaselistuksesta ilmevin perustein (muodostuvat uudet korttelit 46109, 46112, 46113, 46114 ja 46125).

Esittelijän perustelut

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641

Y-tunnus
0201256-6

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos koskee Pitäjänmäen asemapuistoa vanhoine rakennuksineen sekä radan pohjoispuolen rakentamatonta aluetta asemapuiston länsipuolella. Lisäksi kaava-alueeseen kuuluu Pitäjänmäentien katualuetta.

Tavoitteena on kehittää alueen lähipalveluja ja kaupunkiympäristöä Pitäjänmäen keskeisimmällä paikalla rautatieaseman ja vilkkaiden runkolinjapysäkkien vieressä. Asemasillan kohdalle on suunniteltu uusi aukio päivittäistavarakauppoineen ja liiketiloineen sekä katosrakennelma yleisille polkupyöräpaikoille. Kaavamuuotos mahdollistaa radan pohjoispuolelle asemasillan länsipuolelle uuden asunto- ja liikekorttelin rakentamisen vaihtelevan korkuisine asuinkerrostaloineen. Korkein, 12-kerroksinen asuinrakennus sijoittuu aukion viereen, muut rakennukset ovat 5–8-kerroksisia.

Arvokas asemapuisto asemasillan itäpuolella vanhoine rautatierakennuksineen suojellaan. Pitäjänmäen asemamiljööseen kuuluvat, nykyisin rautatien liikennealueella sijaitsevat puurakennukset osoitteessa Pitäjänmäentie 40 suojellaan ja niille muodostetaan omat tontit.

Uuden korttelin 46125 korttelitehokkuus on $e=1,7$. Asuntokerrosalaa on yhteensä 22 880 k-m² ja liikekerrosalaa 1 920 k-m². Asuinkerrostalontonttien tehokkuudet vaihtelevat välillä $e=2,0$ – $e=2,4$. Asukasmäärän lisäys on n. 570 asukasta.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma, jonka mukaan Sulkapolun valo-ohjattu risteys muutetaan nelihaararisteykseksi palvelemaan uutta radan ja Pitäjänmäentien väliin tulevaa asuinkorttelia. Pitäjänmäentien pyörätiejärjestelyt muutetaan yksisuuntaisiksi ja radanvarren baanaa levennetään ja sen laatutasoa parannetaan.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että Pitäjänmäen asemanseutu kehittyy ja vilkastuu lisääntyvän palvelutarjonnan ja asukasmäärän myötä. Asemapuiston rakennuksille etsitään rakennusten kunnostamisesta kiinnostuneet omistajat ja arvokas puistomiljöö muutetaan yleiseksi puistoksi kaupunkilaisten käyttöön.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Helsingin yleiskaavassa 2016 alue on osittain merkitty liike- ja palvelukeskustaksi C1, osittain asuntovaltaiseksi alueeksi A2. Helsingin hallinto-oikeus on päätöksellään 5.2.2018 kumonnut Helsingin yleiskaavasta 2016 mm. Teknos Oy:n valituksesta johtuen C1-alueen, jolla pieni osa asemakaavaehdotuksesta sijaitsee. Tälle asemapuistossa sijaitsevalle

osa-alueelle jäi oikeuskäsittelyjen jälkeen voimaan yleiskaava 2002, jonka mukaan alue on keskustatoimintojen aluetta.

Kaavaselostuksessa sivulla 41 on viitattu maanalaiseen yleiskaavaan vuodelta 2011, minkä jälkeen on hyväksytty uusi maanalainen yleiskaava. Helsingin vuonna 2021 hyväksytyssä maanalaisessa yleiskaavassa (nro 12704) kaava-alueella ei ole merkintöjä.

Nyt laadittu kaavaratkaisu on voimassa olevien yleiskaavojen mukainen.

Kaavaselostuksessa sivulla 42 on viitattu rakennusjärjestykseen vuodelta 2010. Tämän jälkeen on hyväksytty uusi rakennusjärjestys, joka on tullut voimaan 7.6.2023.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttamista vahvistamalla alueen tunnistettavaa identiteettiä ja edistämällä asuntojen täydennysrakentamista hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Kaavamuutosalueella, rantaradan pohjoispuolella, on vanha asemamiljö ja sen jatkeena lännessä metsäinen mäki-alue, jolla on kevyen liikenteen reittejä. Radan vastakkaisella puolella on entistä ratapiha-alueita ja tavara-asemarakennus. Niiden eteläpuolella on Takkatien yritysalue, jonka keskeinen toimija on Teknos Oy:n maalitehdas.

Kaavamuutosalueen pohjoisreunalla kulkee vilkkaasti liikennöity Pitäjänmäentie runkolinjabusseineen. Pitäjänmäentien pohjoispuolella on asemansseudun ajallisesti kerrostunutta korttelirakennetta. Sulkapolun ympäristöön on rakenteilla uusia asuinkerrostaloja sekä kadunvarren liiketiloja aseman läheisyyteen.

Pääosalla kaava-alueita on voimassa asemakaava vuodelta 1955.

Kaavamuutosalue on tällä hetkellä yksityisten maanomistajien, Helsingin kaupungin sekä Suomen valtion (Väylävirasto) omistuksessa. Kaavamuutos on tehty yksityisen maanomistajan hakemuksen johdosta. Kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu maanomistajien kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Arviota kaavaratkaisusta aiheutuvista kustannuksista on tarkennettu. Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia kustannustasossa 8/2024 (Maku-indeksi 134.4, 2015 =100) ilman arvonnäköveroä seuraavasti:

Johtosiirrot	0,3 milj. €
Kadut ja liikennealueet	2,8 milj. €
Yhteensä	3,1 milj. €

Asemakaavamuutoksen toteuttaminen edellyttää kaukolämpöjohdon siirtämistä. Mahdollisia tietoliikennekaapelien siirtokustannuksia ei ole huomioitu. Katualueiden kustannukset sisältävät Pitäjänmäentien levennyksen, baanin ja sen edellyttämät tukimuurit junaradan varrella sekä uudet julkiset aukiot ja katualueet.

Lisäksi kunnallistekniikan muutoksista ja rakentamisesta aiheutuu kustannuksia verkonhaltijoille. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY on esittänyt vesijohdon siirtoa tehtäväksi kadunrakentamisen yhteydessä ja siirron kustannuksiksi on arvioitu noin 360 000 euroa. Helen Sähköverkko Oy:lle kustannuksia aiheutuu sähköverkkojen ja muuntamotilan rakentamisesta.

Asemakaavamuutos nostaa alueen arvoa. Kaupungille kohdistuu yksityisessä omistuksessa olevien tonttien osalta maankäyttökorvauksia. Maankäyttökorvauksista sovitaan maanomistajan kanssa käytävissä maapoliittisissa neuvotteluissa.

Kaupunginhallitus hyväksyi kaavaa koskevan maankäyttösopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimuksen 2.9.2024 § 513 ja sopimus on allekirjoitettu.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 23.10.– 23.11.2020. Lautakunnan edellyttämän jatkosuunnittelun ja selvitysten perusteella kaavakarttaan ja -selostukseen tehtiin seuraavat muutokset ennen nähtäville asettamista:

- Tontin 46125/1 läntisen asuinrakennuksen rakennusala on siirretty Pitäjänmäentien kadun varteen ja tehty vähäisiä muutoksia rakennuksen viereisille aluevarauksille siirron johdosta.
- Asemapuiston AL/s-tonttien käyttötarkoituseräilykseen on lisätty kahvila- ja ravintolatoiminta.
- Pitäjänmäentien varren katuistutuksia koskeva kaavamääräys on lisätty kaavaehdotukseen.
- Kaavaselostuksen havainnekuva, viitesuunnitelman kuvamateriaali sekä melu-, runkomelu- ja tärinäselvitykset on päivitetty muutosten johdosta.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 3 muistutusta. Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat asemapuiston läpi kulkevan polkupyöräyhtey-

den tarkempaan suunnitteluun sen sopeuttamiseksi historialliseen puisto-
ympäristöön sekä liikenneturvallisuuden lisäämiseksi asemapuistos-
sa, kaksoisvahtituvan käyttämiseen alueelle tarpeellisenä asukastalo-
na, Rantaradankallion reitin esteettömyyteen, uusien rakennusten suur-
ten lasipintojen vaikutuksiin lintujen turvallisuuteen, yleisen pyöräkatok-
sen saavutettavuuteen sekä kattoterassien mahdollistamiseen kaavas-
sa.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kaupunginmuseo
- Väylävirasto
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
- Museovirasto
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helen Sähköverkko Oy

Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat historiallisen tielin-
jauksen tutkimustarpeeseen alueella, sr-merkittyjen kohteiden lisää-
määräyksen tarpeeseen, jalankulkusillan liikennealue -merkinnän muutta-
miseen katu- tai puistoalueeksi, radanvarren pyörä- ja jalankulkutien
kaavamerkinnän muuttamiseen siten, että rautatien huoltoajo on sillä
sallittu, yhteistyötarpeisiin Väyläviraston ja kaupungin välillä baanan
jatkosuunnittelussa, Teknoksen maalitehtaan onnettomuuksien vaiku-
tusten arviointiselvityksen avaamiseen selostuksessa suhteessa suun-
niteltuun asuinrakentamiseen pahimman mahdollisen onnettomuuden
tarkastelu mukaan lukien, maalitehtaan onnettomuusmahdollisuuksien
huomioimiseen kaava-alueen evakuointisuunnitelmissa ja asuinraken-
nusten teknisissä ratkaisuisissa, meluselvityksen tarkentamiseen ja tä-
män pohjalta ilmanlaatu-, parveke-, runkoääni- ja melumääräysten
mahdolliseen tarkentamiseen sekä mahdollisten massoittelevaihtoehto-
jen esittämiseen kaavaselostuksessa.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta
saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet
niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet
huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin
julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskoh-

taisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Esittelijä

rahoitusjohtaja
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12602 kartta, päivätty 12.5.2020, muutettu 23.10.2020 ja 20.4.2021
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12602 selostus, päivätty 12.5.2020, muutettu 23.10.2020 ja 20.4.2021, päivitetty Kylk:n 20.4.2021 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 12.5.2020, täydennetty 13.4.2021 ja asukastilaisuuden (6.3.2020) muistio
- 4 Muistutukset
- 5 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Tehdyt muutokset
- 4 Spoki Oy, asemakaavan laatimis- ja muutoshakemus, Pitäjänmäki, 91-428-3-10-M601
- 5 Maankäyttösopimus ja kiinteistökaupan esisopimus ak 12602_ allekirjoitettu_4339

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti

07.10.2024

Asia/4

Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymä HSY	Esitysteksti
Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu	Esitysteksti
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Esitysteksti Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen Liite 1 Liite 2 Liite 3 Liite 4 Liite 5
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), Helsinki	Esitysteksti
Väylävirasto	Esitysteksti
Kaavamuutoksen hakija	Esitysteksti Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Kymp/Talouden tuki	Esitysteksti

Tiedoksi

Asemakaavoitus
Kaupunginmuseo
Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 20.04.2021 § 195

HEL 2016-009018 T 10 03 03

Hankennumero 0563_7

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 12.5.2020 päivätyn ja 23.10.2020 sekä 20.4.2021 muutetun asemakaavan muutosehdotuksen nro 12602 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 46. kaupunginosan (Pitäjänmäki, Reimarla, Pitä-

jänmäen yritysalue) katu- ja liikennealueita (muodostuvat uudet korttelit 46109, 46112, 46113, 46114 ja 46125).

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Lisäksi lautakunta katsoo, että kaavan kokonaisuuden kannalta kaksoisvahtituvan kehittäminen erilaisia yleisölle avoimia toimintoja yhdistävänä asukastalotyyppisenä kokonaisuutena olisi suotavaa. Siksi se pitää tarkoituksenmukaisena, että kaupunki selvittää mahdollisuudet käynnistää osaltaan tällaisen hankkeen valmistelun.

Käsittely

20.04.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Tuomas Rantanen: Päätöksen lisätään lausuma: "Lautakunta katsoo, että kaavan kokonaisuuden kannalta kaksoisvahtituvan kehittäminen erilaisia yleisölle avoimia toimintoja yhdistävänä asukastalotyyppisenä kokonaisuutena olisi suotavaa. Siksi se pitää tarkoituksenmukaisena, että kaupunki selvittää mahdollisuudet käynnistää osaltaan tällaisen hankkeen valmistelun."

Kannattaja: Eveliina Heinäluoma

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Tuomas Rantasen vastaehdotuksen.

13.04.2021 Pöydälle

19.05.2020 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

12.05.2020 Pöydälle

Esittelijä

07.10.2024

Asia/4

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Siv Nordström, arkkitehti, puhelin: 310 37322
siv.nordstrom(a)hel.fi
Taina Toivanen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37433
taina.toivanen(a)hel.fi
Jarkko Nyman, insinööri (teknistaloudelliset asiat), puhelin: 310 37094
jarkko.nyman(a)hel.fi
Pihla Sillanpää, maisema-arkkitehti, puhelin: 31033671
pihla.sillanpaa(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 08.01.2020 § 2

HEL 2016-009018 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12602 pohjakartan kaupunginosassa 46 Pitäjänmäki. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12602
Kaupunginosa: 46 Pitäjänmäki
Kartoituksen työnumero: 52/2019
Pohjakartta valmistunut: 27.11.2019
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Riina Helander, puhelin
riina.helander(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883

07.10.2024

Asia/4

timo.tolkki(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 11.12.2019 § 92

HEL 2016-009018 T 10 03 03

Arkkitehti Siv Nordström esitteli.

Nimistötoimikunta päätti esittää alueelle seuraavaa uusia nimiä:

Kaupunkiradankuja–Stadsbansgränden

(katu)

Perustelu: Helsingistä Pitäjänmäen kautta Leppävaaraan kulkevan niin kutsutun kaupunkiradan mukaan. Kaupunkirata valmistui neliraiteiseksi vuonna 2001.

Pitäjänmäen asemapuisto–Sockenbacka stationspark

(puisto)

Perustelu: Pitäjänmäen aseman mukaan. Puiston nimi on ollut aiemmin epävirallisesti käytössä. Pitäjänmäen asema-alue rakentui ja sai nykyisen muotonsa vaihteittain vuosien 1902–1915 aikana. Heti junaliikenteen alkaessa asemaympäristöä koristettiin kukkaistutuksin, mutta varsinainen puistoalue istutettiin vuonna 1905. Asemapuiston kultakausi ulottui 1910-luvulta 1950-luvulle.

Rantaradan puistokuja–Kustbansallén

(jalankulku- ja pyöräily-yhteys)

Perustelu: Helsingistä Turkuun kulkevan niin kutsutun rantaradan mukaan. Pitäjänmäen asema oli vuonna 1902 valmistuneen Pasilan ja Karjaan välisen yksiraiteisen rautatien ensimmäinen asema.

Rantaradanaukio–Kustbansplatsen

(aukio)

07.10.2024

Asia/4

Perustelu: Helsingistä Turkuun kulkevan niin kutsutun rantaradan mukaan. Pitäjänmäen asema oli vuonna 1902 valmistuneen Pasilan ja Karjaan välisen yksiraiteisen rautatien ensimmäinen asema.

Rantaradankallio–Kustbansberget

(lähivirkistysalue)

Perustelu: Helsingistä Turkuun kulkevan niin kutsutun rantaradan mukaan. Pitäjänmäen asema oli vuonna 1902 valmistuneen Pasilan ja Karjaan välisen yksiraiteisen rautatien ensimmäinen asema. Pitäjänmäki-seuralta joulukuussa 2019 saadun tiedon mukaan kallioalueella on ollut seuraavia epävirallisia nimityksiä: Junakallio(t), Junakaltsi(t), Ratakalliot ja Ratikset.

Perusteluiden lähteenä on käytetty Pitäjänmäen aseman ympäristöhistoriallista selvitystä:

<https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisut/julkaisu-17-18.pdf>

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistönsuunnittelija, puhelin: 310 37386
[johanna.lehtonen\(a\)hel.fi](mailto:johanna.lehtonen(a)hel.fi)